

II. Mezőségi civil műhely

Szamosújvár, 2011. április 15–17.

Az erdélyi Mezőség egy demográfiai szakadék szélén áll. 1966 óta lakosságának 25 %-át (több mint 110 000 lakos!) veszítette el, több mint 6000 km²-es területén ma már csak egy debrecennyi nagyságú népesség él. Egyes településeken a jelzett időszakban a fogyás elérte a 2/3-os mértéket. A mostoha természeti adottságú, infrastrukturálisan rendkívül elmaradott térség megmaradt lakosságának nagy része idős ember. A fiatalok a munkahelyet, komfortosabb lakóhelyet, iskolát, szórakozást biztosító nagyvárosokba (Kolozsvár, Dés, Beszterce, Marosvásárhely, Torda) költöznek. Ezek a városok a Mezőség peremén helyezkednek el, a folyók mentén. A Mezőségnek nincs funkcionális központja, fővárosa, területén három megye osztozik. Emiatt a kopár hegyoldalairól elhíresült tájegység többszörös perifériának számít, belső községei fokozatosan ürülnek ki, és fenyeget a veszély, hogy néhány évtized múlva Erdély közepén egy lakatlan terület alakul ki.

A régió településein, kistérségeiben ugyanakkor egymástól függetlenül több helyen is értékes fejlesztő munka folyik, amely jelzi a helyi társadalom tenni akarását és képességét. A három megye által szétszabdalt Mezőség civil kezdeményezései között eddig mégsem alakult ki kapcsolat, az egyes helyi műhelyek egymásról általában nem is tudva végzik munkájukat, jóllehet közösen megsokszorozhatnák forrásaikat és jóval eredményesebben dolgozhatnak a térség fejlesztéséért, a lakosság megmaradásáért.

Ezt felismerve rendeztük meg 2009 májusában az első mezőségi civil műhelyt, amely nem várt sikert hozott. Több mint 50-en jelentek meg a Mezőség minden szegletéből, megtisztelte a műhelyt aktív jelenlétével Kallós Zoltán, László Attila, Vetési László. Az első műhely összefoglalója a mezőségi portálon olvasható:

http://www.mezoseg.com.ro/index.php?option=com_content&view=article&id=6:oesszefoglalo-az-els-mezsegi-civil-mhelyrl

A siker azt is jelezte, hogy nemcsak a helyi tenni akarás, hanem a hálózati együttműködés iránt is volna igény a Mezőségen. Ezért 2011. április 15. és 17. között, péntektől vasárnapig megrendezzük a II. mezőségi civil műhelyt. Az első műhelyen egyrészt a résztvevők kérték, hogy a vasárnapi találkozó helyett inkább péntek-szombaton találkozzunk, másrészt a mini konferencia a mezőségi ember lelkéről szóljon, mivel minden fejlesztésnek alapja a helyi emberek aktív hozzájárulása.

A fentieknek megfelelően a műhely javasolt programja a következő.

2011. április 14. csütörtök

Távolról utazók megérkezése, szálláshelyek elfoglalása

19.00: vacsora

2011. április 15. péntek

9.00: Összegző délelőtt

Az összegzés célja az első műhely eredményeinek felidézése, az újonnan bekapcsolódó műhelytagok tájékoztatása. Ezen kívül minden műhelytag lehetőséget kapna arra, hogy a tavalyi műhely óta eltelt időszakban elvégzett munkáról beszámoljon. A délelőtti program keretében kerül sor a *Mezőség. Történelem, örökség, társadalom* című kötet bemutatására. Vendégünk Szabó Zsolt, a kolozsvári Művelődés főszerkesztője.

12.00: ebéd

13.30 Mini konferencia: A hely és az ember

Előadások hangzanak el a Mezőség földrajzi, kulturális sajátosságairól és a mezőségi ember adottságairól. Az első műhelyen összeállítottuk a Mezőség fejlesztésének egy lehetséges stratégiai vázlatát. Ehhez újabb adalékokat gyűjtünk a mini konferencián, amelynek célja jobban megismerni azt a lakosságot, amelyet a fejlesztési munkába be szeretnénk vonni. Az előadók egy-egy példaértékű helyi kezdeményezést mutatnak be.

13.30 - 14.00   **Benedek József:** Régióképződés és a Mezőség

14.00 - 14.30   **Letenyei László:** A mezőségi falukutatásról

14.30 - 15.00   **Balázs-Bécsi Gyöngyi:** Mentalitásváltás a szórványoktatási programban résztvevő családokban

Szünet

15.30 – 16.00   **Lapohos András:** Ördögösfüzes

16.00 – 16.30   **Kallós Zoltán:** Válaszút

17.00 Kerekasztal-beszélgetés: Milyen a mezőségi ember lelke?

A mezőségen dolgozó pedagógusok, lelkészek, néprajzosok részvételével kerekasztal-beszélgetést rendezünk annak érdekében, hogy konkrét képet kapjunk a fejlesztésekbe bevonandó helyiek tulajdonságairól. A beszélgetés és a mini konferencia együttesen azt a célt szolgálja, hogy ismerjük meg az itt élő embert, és kapjunk mintákat a megmozdítására. Összességében az a célunk, hogy a megfogalmazott stratégiai célokat igazítsuk a mezőségi ember lelkéhez, és találjuk meg azokat a csatornákat, megoldásokat, amelyeken keresztül meg tudjuk a jövőben szólítani.

A kerekasztal-beszélgetés résztvevői:

Adorjáni Zoltán, a kolozsvári Protestáns Teológia dékánja

Bodolai Gyöngyi, újságíró (Marosvásárhely)

Demeter József, szászrégeni lelképásztor

Kún Attila, esztényi lelképásztor.

Moderátor: Németh Attila, Kallós Zoltán Alapítvány

19.30: vacsora

21.00: kulturális program

2011. április 16. szombat

9.30: Hálózatépítő műhely

A mezőség fejlesztési céljainak elérését leghatékonyabban a térségben élők és a térségért tenni akarók tartós együttműködése szolgálhatja. Eme együttműködést egy akár napi szinten is működő *hálózat* (kommunikáció, kapcsolattartás, információ- és tudásátadás, közös cselekvés) révén alapozhatjuk meg. Ezért a második mezőségi műhely keretében Csáki Rozália, a Civitas Alapítvány munkatársának koordinációjával hálózatépítő műhelyt szervezünk. A szombati programnap célja ennek a hálózatosodásnak a megalapozása.

A következő témákkal foglalkozunk:

- Mi a hálózat? Miért szerveződnek hálózatok? Milyen típusú hálózatok vannak?
- Jó példák bemutatása a hálózati együttműködésekre: *Partnerségben az önfenntartó unitárius vidéki közösségekért* (Csáki Rozália); *Civil szolgáltatói hálózat* (Ocskay Gyula)
- A mezőségi civil hálózat küldetésének közös megfogalmazása
- A mezőségi civil hálózati együttműködés keretei (elvárások, erőforrások, tevékenységek)

13.00: ebéd

15.00: Hálózatépítő műhely

A délelőtti foglalkozás folytatása.

17.30: mezőségi oktatási kerekasztal

Az első műhely alkalmával felmerült az igény, hogy a szórányoktatásban tevékenykedő szereplők részvételével jöjjön létre egy, az együttműködést koordináló kerekasztal. Ennek megalapítása történne szombaton este. A kerekasztal létrehozása kapcsán minden érdekelt fél kifejthetné az együttműködéssel kapcsolatos téziseit – egy-egy pohár bor mellett. A kerekasztal vitaindító előadásai:

17.30 - 18.00

Vetési László: Mezőségi gyermekszámok és egy oktatásfelmérés tanulságai

18.00 - 18.30

Veres Valér: A mezőségi oktatási felmérés legújabb eredményei

20.00: vacsora

21.00: Hálózatépítő műhely

2011. április 17. vasárnap

9.30: az együttműködés tervezése

Az utolsó délelőttöt a további együttműködés, a közös munka tervezésének szenteljük. Itt fogalmazzuk meg a műhely következő egy évének munkatervét, és készítünk egy vállalási leltárat is, amelynek teljesülését a következő műhely alkalmával ellenőrizzük.

12.00: ebéd

Hazautazás

A műhellyel kapcsolatban további információ kérhető:

Téka Alapítvány
Balázs-Bécsi Attila
405300 Szamosújvár, Mihai Viteazul utca 39
Telefon/fax: 00-40 - 264-243-198
Mobil: +40/732-575-099, +40/732-575-099, +40/788-458-004, +40/788-458-004
Email: teka@teka.ro

Határon Átnyúló Kezdeményezések Közép-európai Segítő Szolgálat (CESCI)
Voinea Petra
1024 Budapest, Káplár u. 10/b
Telefon: +361/321-2345
Email: cesci@cesci-net.eu